

TÜRK ÖĞRENCİLERİN JAPON KÜLTÜRÜNE İLİŞKİN ALGILAMALARI

-ERCIYES ÜNİVERSİTESİ, JDE 4. SINIF ÖRNEKLEMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME-

Yrd. Doç. Dr. Okan Haluk AKBAY

Erciyes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Japon Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
hakbay@erciyes.edu.tr

Öz

Dil ve kültürün ayrılmaz bir bütün oluşu, yabancı dil öğretiminde hedef kültür öğretimini zorunlu kılmaktadır. Ancak kültür öğretimi, birçok zorluğu da içinde barındıran bir süreçtir. Kültür kavramının genişliğinin yanı sıra bireylerin hedef kültüre yönelik algılama ve tutumları da, hedef kültür öğretiminde önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle, bireylerin hedef kültüre yönelik algılama ve tutumlarının tespiti, hedef kültür öğretiminde daha başarılı sonuçlar alınmasına katkı sağlayacaktır.

Bu amaçla, bu çalışmada Erciyes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Japon Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı (JDE) 4.sınıf öğrencilerinin, Japon kültürüne ilişkin genel algılama ve yaklaşımları tespit edilmeye çalışılmıştır. Öğrencilere, Japon kültürüne ilişkin toplam on sorudan oluşan bir anket uygulanmış ve elde edilen sonuçlar farklı açılardan değerlendirilmeye gayret edilmiştir. Çalışma sonucunda, öğrencilerin Japon kültürüne büyük bir ilgi duydukları ancak Japon kültürünün öğreniminde bazı zorluklar yaşadıkları anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür öğretimi; Kültürel farkındalık; Kültürel duyarlılık; Japon kültürü

THE TURKISH STUDENTS' PERCEPTIONS OF JAPANESE CULTURE

-A RESEARCH ON JAPANESE LANGUAGE AND LITERATURE DEPARTMENT 4th GRADE STUDENTS, ERCIYES UNIVERSITY -

Abstract

On the grounds that language and culture cannot be separated from each other, the target culture education is an essential issue in foreign language education. But target culture education contains several difficulties. The most important problem is the large content of culture itself. Moreover; the students' attitudes and perceptions of culture are various. In this manner, determination of the students' attitudes and perceptions of culture makes effective contribution to target culture education.

In this study, the Japanese learning students are asked (Erciyes University, Japanese Language and Literature Department, 4th grade) ten questions concerning the attitudes and perceptions of Japanese culture. As a result of this questionnaire, it is made

clear that the students are remarkably interested with Japanese culture. On the other hand, although the students have a high opinion of the Japanese culture, they certainly have some difficulties with learning about it.

Key Words: Culture teaching; Cultural awareness; Cultural sensitivity; Japanese culture

1. GİRİŞ

Dil ve kültür arasındaki yakın ilişkinin varlığı, birçok dilbilimci tarafından kabul edilen bir olgudur. Farb (1973) “dili insan davranışlarından ayırmanın mümkün olmadığını” vurgular. Dil kullanımının sosyallik içeren bir davranış olduğunu ifade eden Mey (1993)’e göre “insanlar, şaka yapmak, kendilerini ifade etmek, bir sorunu çözmek vb. gibi sosyal yaşama dair birçok amaç için dili kullanırlar.” Dilin temel işlevinin bireyler arasında iletişimi sağlamak olması, doğal olarak, insanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen kültürel unsurları da ön plana çıkarmaktadır. Kramsch (1991)’e göre “dil ve kültür birbirinden ayrılması mümkün olmayan ve birlikte ortak bir düzlem oluşturan iki unsurdur.”

Hymes (1966) iletişimsel becerinin (*communicative competence*), dil kullanımı (*language use*) ve toplumsal etkileşim (*social interaction*) olmak üzere iki temel bileşeni olduğunu ifade etmiş ve dilin sosyokültürel boyutuna dikkat çekmiştir: “Dil, sosyal yaşam içerisinde pozitif ve üretici bir özelliğe sahiptir. Dilin bu özelliği göz ardı edildiği takdirde, dile ait gramer kuralları hiçbir işe yaramaz. Söz dizimsel kuralların sesçil yapıyı, anlam bilimsel kuralların söz dizimsel yapıyı etkilemesi gibi dilin toplumsal yapı içerisindeki kullanım kuralları da dilin geneli üzerinde etkilidir.”

Canale and Swain (1980) de “iletişimsel beceri” kavramını ayrıntılı olarak ele almış ve iletişimsel becerinin aşağıdaki öğelerden oluştuğunu ileri sürmüştür:

(1) Dilbilgisel beceri (*Grammatical competence*)

Dilsel kodları çözümleme, dilin sözcük bilimsel, söz dizimsel ve ses bilimsel özelliklerini kavrama ve bunlardan yararlanarak tümce oluşturma yetisi.

(2) Toplumsal dil becerisi (*Socioinguistic competence*)

Dilsel davranışlara katılanların rolü, paylaştıkları bilgiler, dilin iletişimsel işlevi, sosyokültürel anlamların edinimi, hangi şartlarda hangi dilsel kullanımlara başvurulabileceği gibi dilin sosyal bağlamda kullanım özelliklerini anlama yetisi.

(3) Söylem becerisi (*Discourse competence*)

Anlam bütünlüğüne sahip ve amaca uygun dilsel üretim yetisi.

(4) Taktik becerisi (*Strategic competence*)

Daha etkili bir iletişim için tekrar, tahmin, çekinme, açıkça ifade etme, yineleme, açıklama vb. gibi dilsel unsurları kullanma yetisi.

Hymes ve Canale and Swain'in tespitlerinden de kolayca anlaşılacağı üzere, dilsel davranışlar üzerinde sosyokültürel faktörler oldukça önemli ve belirleyici bir rol oynamaktadır.

Yabancı dil öğretiminde de "hedef kültür" öğretimi, o dilin sözcük varlığı ve dilbilgisi kurallarından oluşan yapısal yönü kadar, yabancı dil öğretiminin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu yüzden, yabancı dil öğretiminde amaçlanan yetkinlik kazanımında, sosyokültürel unsurların üzerinde de dikkatle durulması gerekir. Dolayısıyla, yabancı dil öğretiminde, öğrencilerin sadece hedef dildeki dilsel becerileri değil, sosyokültürel konularda da yetkin olmaları amaçlanmalıdır. Byram (1993), "kültürlerarası iletişimsel beceri"nin (*intercultural communicative competence*) önemini vurgulayarak bu konuya dikkat çekmektedir. Byram'a göre "dil ve kültür birbirini tamamlayan ve iç içe geçmiş iki unsurdur. Bireyler sağlıklı ve etkili bir iletişim için dil becerisinin yanı sıra kültürel iletişimsel beceriye de sahip olmalıdırlar."

Bununla birlikte, kültür öğretimi aşılması güç birçok zorluk ve belirsizliği de içerisinde barındıran bir süreçtir. "Kültür" kavramının genişliğinin yanı sıra, kültürün hangi yönlerinin, hangi sırayla ve ne şekilde öğretilbileceği konusundaki belirsizlik, kültür öğretiminde kolayca uygulanabilir yöntem ve uygulamaların bulunmayışı gibi sorunlar, verimli bir kültür öğretiminin önündeki temel sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Diğer yandan, kültür öğretiminde, "öğretici" açısından olduğu kadar, "öğrenici" açısından da birtakım sorunların yaşanabileceği de göz ardı edilmemelidir. "Öğrenici"nin hedef kültüre yönelik yaklaşım, algılama, tutum ve davranışları da hedef kültür öğretiminde dikkate alınması gereken unsurlardır.

Bennett (1993) geliştirmiş olduğu Kültürlerarası Duyarlılık Gelişim Modeli (*Developmental model of intercultural sensitivity*)'nde, bireylerin hedef kültüre (veya farklı kültürlerle) yönelik algılamalarında önemli farklılıklar gözlemlenebileceğini ortaya koymaktadır. Buna göre, bireyin kendi kültürüne veya farklı kültürlerle olan yaklaşımı iki bağlamda ele alınmaktadır. Bu iki bağlam, kısaca şu şekilde özetlenebilir (Gökmen 2005):

(1) *Kültürmerkezci yönelim (Etnosantrik oryantasyon)*

Birey, kendi kültürünü en üstün ve en iyi kültür olarak kabul eder. Diğer kültürler önemsiz ve değersizdir. Farklı kültüre mensup kimselerin, kendi kültürüne uygun bir şekilde davranmasını ve kendini düzeltmesini bekler. Dahası, bazı durumlarda kültürel farklılığı bir tehdit olarak algılayabilir ve kendine göre çeşitli savunma mekanizmaları geliştirmeye çalışır.

(2) *Kültürel görelilikçi yönelim (Etnorölatif oryantasyon)*

Birey, kültürel farklılığı kabul eder ve kültürel farklılığa saygı duyar. Birey için kendi kültürü, çok sayıdaki dünya görüşünden sadece biridir. Farklı kültüre mensup kimselerin de olabileceğini ve bu kişilerin de insan olduğunu kabul eder.

Dünya görüşü, diğer kültürlerle ait değer yargılarını da kapsayacak şekilde genişletir ve olayları diğer kültürlerin bakış açısından da değerlendirebilir.

Bireylerin, bu şekilde, kültürel farklılığa yönelik olumlu veya olumsuz yaklaşım ve algılamaları, kültür öğretiminin amaç, kapsam ve yöntem vb. belirlemede göz önünde bulundurulması gereken faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu noktadan hareketle, bu çalışmada Erciyes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Japon Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı 4.sınıf öğrencilerinin,

- (a) Japon kültürüne yönelik genel algılama ve yaklaşımları,
- (b) Japon kültürünü öğrenirken karşılaştıkları zorluklar,
- (c) Japon kültürüne ilişkin öğrenmek istedikleri ve ilgi duydukları noktalar,
- (d) Japonca ve Japon kültürü arasındaki ilişkiyi nasıl değerlendirdikleri,

gibi sorulara yanıt aranmaya çalışılmıştır. Bu amaçla, yirmibeş öğrenciden oluşan örneklem grubu üzerinde toplam on adet sorudan oluşan açık uçlu bir anket çalışması yapılmış, elde edilen veriler farklı açılardan değerlendirilmeye çalışılmıştır.

2. ÇALIŞMADA İZLENİLEN YÖNTEM VE ÇALIŞMANIN KAPSAMI

Çalışma iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım toplam üç sorudan oluşmakta ve öğrencilerin yaş, cinsiyet, geldikleri bölge gibi demografik bilgileri kapsamaktadır. İkinci kısım ise, toplam on sorudan oluşmakta ve Japon kültürü ve Japon kültürü öğretimine yönelik düşünce, algılama, değerlendirme, istek vb. ilişkin soruları kapsamaktadır. Anket sorularının araştırmanın ana konusu ile doğrudan ilişkili olması ve soru cetvelinin bir iç bütünlüğe sahip bulunmasına gayret edilmiştir.

Çalışma, açık uçlu anket metoduyla, 11.11.2008 tarihinde, Erciyes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Japon Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda uygulanmıştır. Çalışma, Japon Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı 4. sınıf öğrencisi yirmibeş öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bağdaşıklığı sağlamak amacıyla örneklem grubu tek bir sınıfla sınırlandırılmıştır. Örneklem sayısı çok yüksek olmamakla birlikte, Türk öğrencilerin Japon kültürüne yönelik yaklaşım ve algılamalarına ilişkin genel bazı olgusal ve yargısal özellikleri yansıtması açısından önemli ipuçları vereceği düşünülmüştür.

Çalışmada, cevapların kısa ve belirgin olması, olgusal bilgileri ölçmede etkili olması, şans faktörünü en aza indirmesi, değerlendirmenin nesnel olması¹ gibi ölçütlerden dolayı, açık uçlu anket metodu tercih edilmiştir. Anket sorularının açık uçlu olmasından dolayı, birden fazla görüşe imkan tanınmış ve verilen bazı cevaplar birden fazla seçeneğe dahil edilmiştir.

¹ Tekin (1979)

3. BULGULAR

3.1. Genel Demografik Özellikler

Tablo 1) Yaş Dağılımı

	Frekans F	Yüzelik %
21	10	40
22	6	24
23	6	24
24	3	12
Toplam	25	100

Tablo 2) Bölgesel Dağılımı

	Frekans F	Yüzelik %
Ege	11	44
Karadeniz	6	24
Marmara	4	16
İç Anadolu	2	8
Akdeniz	2	8
Toplam	25	100

Tablo 3) Cinsiyet Dağılımı

	Frekans F	Yüzelik %
Erkek	3	12
Kız	22	88
Toplam	25	100

3.2. Japon Kültürüne ve Japon Kültürünün Öğrenimine İlişkin Görüşler

Tablo 4)

Soru 1 Yabancı dil olarak Japonca öğrenirken, Japon kültürüne ilişkin bilgilerin edinilmesinin de gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?

	Frekans F	Yüzelik %
Evet	25	100
Hayır	0	0

Öğrencilerin tamamı (25 kişi, %100) Japonca öğrenirken, Japon kültürüne ilişkin bilgilerin de edinilmesinin gerekli olduğunu düşünmektedir. Bu durum, öğrencilerin Japon kültürüne ilişkin bilgilerin edinimine açık ve istekli olduklarını göstermektedir.

Tablo 5)

Soru 2 Eğer cevap evet ise, Japon kültürünü öğrenmek neden gereklidir?

	Frekans F	Yüzdelerik %
Dil, kültürün bir parçasıdır. Dil ve kültür iç içedir. Kültür anlaşılmadan dil tam olarak öğrenilemez.	21	84
Japonlarla sağlıklı bir iletişim kurabilmek için.	8	32
Japon kültürü, dünyadaki diğer kültürlerden çok zengin, farklı ve özgün bir kültür olduğu için.	7	28
Hayata daha geniş bir perspektiften bakabilmek için.	4	16
Japon kültürünü öğrendikçe, karşılaştırma yoluyla kendi kültürümüzü de daha iyi öğrenebileceğimiz için.	2	8

Japon kültürünü öğrenme gerekçesi olarak öğrencilerin önemli bir çoğunluğu (21 kişi, %84), “dil ve kültürün iç içe olması, kültür anlaşılmadan dilin tam olarak öğrenilememesi”ni göstermektedir. Bu durum, öğrencilerin dil ve kültür arasındaki yakın ilişkinin farkındalığını ve kültür öğrenimini dil öğrenimini destekleyen ve tamamlayan bir unsur olarak düşündüklerini göstermektedir.

“Japonlarla sağlıklı bir iletişim kurabilmek için” Japon kültürünü öğrenmenin gerekli olduğunu düşünen öğrencilerin (8 kişi, %32), kültürün iletişim boyutunu dikkate aldıkları görülmektedir. Bu yaklaşımı, farklı kültüre mensup kimselerden kendini düzeltmesini bekleyen kültürmerkezci yönelimin (Etnosantrik oryantasyon) aksine, karşı tarafı anlamaya ve karşı tarafın bakış açısıyla olayları değerlendirmeye çalışan kültürel görelilikçi yönelim (Etnorölatif oryantasyon) olarak olumlu bir yaklaşım olarak değerlendirmek mümkündür.

%28lik oranı oluşturan öğrenci grubu ise, Japon kültürünün dünyadaki diğer kültürlerden daha zengin, farklı ve kendine özgü özellikler taşımasından dolayı Japon kültürü öğreniminin zorunlu olduğu kanaatindedir.

Tablo 6)

Soru 3 Sizce Japonca ders kitapları (*Minna No Nihongo 1 ve 2*), Japon kültürünün öğrenimi ve öğretiminde yeterli midir?

	Frekans F	Yüzdellik %
Yetersiz	15	60
Kısmen (Ek kaynaklar kullanılmalı)	6	24
Yeterli	4	16

Öğrencilerin önemli bir kısmı (15 kişi, %60), Japon Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda kullanılmakta olan temel ders kitabı niteliğindeki *Minna No Nihongo* serisini, Japon kültürünün ele alınışı açısından yetersiz bulmaktadır. Öğrencilerin %24'ü (6 kişi) söz konusu kitap serisini kısmen yeterli bulurken, %16'sı ise (4 kişi) yeterli görmektedir. Bu durumu, *Minna No Nihongo* serisinin içermekte olduğu kültürel unsurların azlığı ve/veya bu kültürel unsurların ders esnasında yeterince işlenmediği şeklinde yorumlamak mümkündür. Yardımcı kaynaklardan da faydalanmak suretiyle, adı geçen ders kitabı serisindeki kültürel öğelerin daha etkili ve verimli bir şekilde işlenilmesinin bu konudaki sorunları gidereceği düşünülebilir.

Tablo 7)

Soru 4 Japon kültürünün öğrenimi ve öğretimi sizce ne şekilde olmalıdır?

	Frekans F	Yüzdellik %
Görsel kaynaklardan daha fazla yararlanılmalı	13	52
Sadece teorik bilgilerle sınırlı kalmamalı, uygulamalı olmalı	11	44
Öğrenci daha çok kişisel merak ve çabasıyla Japon kültürünü öğrenmeli	9	36
Japon kültürü, Japon öğretim elemanları tarafından öğretilmeli	5	20
Japon kültürü dersleri zenginleştirilmeli, ilginç hale getirilmeli	4	16
Japon kültürü ancak Japonya'da yaşayarak öğrenilebilir	3	12
Türk ve Japon kültürü arasında karşılaştırmalar yapılmalı, tartışma ortamları oluşturulmalı	3	12

Öğrencilerin %52'si (13 kişi) Japon kültürünün öğretiminde görsel kaynaklardan daha fazla yararlanılmasını, %44'ü (11 kişi) teorik bilgilerle sınırlı kalmamasını, %16'sı ise Japon kültürü derslerinin zenginleştirilerek daha ilginç ve canlı hale getirilmesini istemektedir. Öğrencilerin bu istekleri, kültürün, insan ve

toplum yaşamında oynadığı rolün, görsel kaynaklar aracılığıyla daha ilgi çekici, zevkli, somut ve anlaşılır bir şekilde ele alınması isteğini yansıtmaktadır.

Öğrencilerin %20'si (5 kişi) Japon kültürünün Japon öğretim elemanları tarafından öğretilmesi gerektiği, %12'si (3 kişi) ise Japon kültürünün ancak Japonya'da yaşayarak öğrenilebileceği görüşündedir. Bu yaklaşımın, Japon kültürünün dünyadaki diğer kültürlerden daha zengin, farklı ve kendine özgü özellikler taşıması görüşüyle örtüştüğü söylenebilir.

Öğrencilerin %36'sı (9 kişi), öğrencinin daha çok kişisel merak ve çabasıyla Japon kültürünü öğrenmesi gerektiğini savunurken, %12'si (3 kişi) ise Türk ve Japon kültürleri arasında karşılaştırmalar yapılması ve tartışma ortamları oluşturulmasını istemektedir.

Tablo 8)

Soru 5 Japon kültürüne ilişkin bilgileri öğrenirken size zor ve karmaşık gelen noktalar nelerdir?

	Frekans F	Yüzdelerik %
Japon toplum yapısını düzenleyen kurallar, insan ilişkileri, nezaket kuralları, değer yargılarının farklılığı	19	76
Kendi kültürümüzde karşılığı olmayan kavram ve uygulamalar	12	48
Dini konular, halk inanışları	9	36
Özel günler, festivaller, bayramlar, kutlamalar vb.	4	16
Japon kültürünün tarihsel arka planı	3	12
Yemek kültürü	3	12

“Japon toplum yapısını düzenleyen kurallar, insan ilişkileri, nezaket kuralları, değer yargılarının farklılığı” gibi konular, Japon kültürü öğreniminde zor ve karmaşık konuların başında gelmektedir (19 kişi, %76). İkinci sırada yer alan (12 kişi, %48) “kendi kültürümüzde karşılığı olmayan kavram ve uygulamalar” cevabını da önceki cevapla ilişkilendirmek mümkündür. Bu cevaplardan, Japon toplumuna özgü ve Türk kültürüyle büyük farklılıklar gösteren değer yargıları ve toplumsal kuralları anlama ve öğrenmede öğrencilerin oldukça sıkıntı yaşadığı anlaşılmaktadır. Öğrencilerin %36'sı (9 kişi) ise, dini konular ve halk inanışlarını zor ve karmaşık bulmaktadır.

Tablo 9)

Soru 6 Japon kültüründe en çok ilgi duyduğunuz ve öğrenmek istediğiniz konular nelerdir?

	Frekans F	Yüzdelerik %
Saygı kavramı ve nezaket kuralları	17	68
İnsan ilişkileri ve günlük yaşam	13	52
İş yaşamı	10	40
Değer yargıları	8	32
Dini konular, halk inanışları	6	24
Yemek kültürü	3	12
Japon sanatı	2	8

Japon kültüründe en çok ilgi duyulan ve öğrenilmek istenen konular, “saygı kavramı ve nezaket kuralları” (%68, 17 kişi), “insan ilişkileri ve günlük yaşam” (%52, 13 kişi), “iş yaşamı” (%40, 10 kişi), “değer yargıları” (%32, 8 kişi) ve “dini konular, halk inanışları” (%24, 6 kişi) şeklinde sıralanmaktadır. Bu sıralama, büyük ölçüde öğrenilmesi zor olarak nitelendirilen konularla örtüşmektedir.

Tablo 10)

Soru 7 Japonca ders materyallerinde geçen ve Japon kültürüne ilişkin bazı sözcük ve kavramlar sizi rahatsız ediyor mu? Varsa nelerdir?

	Frekans F	Yüzdelerik %
Beni rahatsız eden herhangi bir sözcük veya kavram yok	17	68
“Domuz eti” sözcüğü beni rahatsız ediyor	8	32
“Alkol” sözcüğü beni rahatsız ediyor	7	28
“Flört” sözcüğü beni rahatsız ediyor	1	4

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (17 kişi, %68), Japon kültüründe kendilerini rahatsız eden herhangi bir kavram ya da sözcüğün bulunmadığını ifade etmektedir. Bununla birlikte, “domuz eti” sözcüğü (8 kişi, %32), “alkol” sözcüğü (7 kişi, %28) ve “flört” sözcüğünden rahatsız olan (1 kişi, %4) öğrenciler de bulunmaktadır. Bu durum, hedef kültüre ilişkin bazı kavram ve sözcüklerin zaman zaman öğrencileri rahatsız edebileceğini ortaya koymaktadır.

Tablo 11)

Soru 8 Kültür ve dil arasında yakın bir ilişki bulunduğu kabul edilir. Sizce Japon kültürü, Japonca’da hangi durumlarda, ne şekilde belirgin olarak öne çıkmaktadır?

	Frekans F	Yüzelik %
Saygı dili	18	72
Hiyerarşik düzen, ast-üst ilişkisi	12	48
Akrabalık terimlerinin zengin oluşu	3	12

Japon kültürünün Japonca’da en belirgin olarak öne çıktığı durumlar olarak “saygı dili” (18 kişi, %72), “hiyerarşik düzen, ast-üst ilişkisi” (12 kişi, %48) ve “akrabalık terimlerinin zengin oluşu” (3 kişi, %12) verilmektedir. Özellikle saygı dili konusu, yabancılar için Japonca öğretiminde de zor konuların başında gelmekte olup, dilbilgisel boyutunun yanı sıra kültürel boyutunun da dikkatle ele alınması gerekmektedir.

Tablo 12)

Soru 9 Farklı bir kültürü öğrenmenin kendi kültürel kimliğinize zarar vereceğini mi, yoksa size daha geniş bir bakış açısı kazandıracığını mı düşünüyorsunuz?

	Frekans F	Yüzelik %
Daha geniş bir bakış açısı kazandıracığını düşünüyorum.	21	84
Kültürel benliğimizi kaybetmemek şartıyla farklı bir kültürü öğrenmek, bize daha geniş bir bakış açısı kazandıracaktır.	3	12
Boş	1	4

Öğrencilerin tamamına yakını, farklı bir kültürü öğrenmeye olumlu bakmakta ve bunun kendilerine artı değer kazandıracığını düşünmektedir (24 kişi, %96). %12’lik (3 kişi) bir öğrenci grubu ise buna “kültürel benliklerini kaybetmemeyi” şart koşmaktadır.

Tablo 13)

Soru 10 Gelecekte bir Japon işveren veya meslektaşınızla birlikte çalışma durumunda, kültür farklılığının sorun yaratacağını düşünüyor musunuz? Yaratacağını düşünüyorsanız ne gibi durumlar sorun yaratabilir, somut örnekler vermeye çalışınız.

	Frekans F	Yüzdellik %
Kültür farklılığının bir sorun yaratacağını düşünmüyorum.	5	20
Çeşitli sorunlar çıksa bile, karşılıklı hoşgörü ve anlayış sayesinde kolaylıkla üstesinden gelinebilir.	7	28
Japon iş disiplinine ayak uyduramam sorun yaratabilir.	9	36
Alkol kullanımının sorun yaratabileceğini düşünüyorum.	5	20
Japonlar hoşgörülü ve anlayışlı oldukları için kültürel farklılıklar sorun yaratmayacaktır.	4	16
Yemek kültürü farklılığı sorun yaratabilir.	4	16
Dinsel inanış farklılığı sorun yaratabilir.	3	12
İnsan ilişkilerinin farklılığı sorun yaratabilir.	3	12
Benden kaynaklanan bazı hatalar sorun yaratabilir.	3	12

Öğrencilerin %20'si (5 kişi), gelecekte bir Japon işveren veya meslektaşıyla birlikte çalışma durumunda kültür farklılığının bir sorun yaratmayacağını düşünmektedir. %28'si (7 kişi) karşılıklı hoşgörü ve anlayış sayesinde kültürel sorunların aşılabileceğini, %16'si (4 kişi) ise Japonların hoşgörülü ve anlayışlı olmasından dolayı kültürel farklılıkların sorun yaratmayacağını düşünmektedir.

Öğrencilerin %36'sı (9 kişi) Japon iş disiplinine ayak uyduramama, %20'si (5 kişi) alkol kullanımı, %16'sı (4 kişi) yemek kültürü farklılığı, %12'si (3 kişi) dinsel inanış farklılığı, %12'si (3 kişi) insan ilişkilerinin farklılığı, %12'si (3 kişi) kendisinden kaynaklanan bazı hatalardan dolayı sorunlar yaşanabileceği görüşündedir.

4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Giriş bölümünde de değinildiği üzere, öğrencilerin hedef kültüre yönelik yaklaşım, algılama, tutum ve davranışlarının tespit edilerek sonuçlarının kültür öğretimine yansıtılması, daha etkili ve verimli bir kültür öğretiminin geliştirilmesine olumlu katkılar sağlayacaktır. Bu çalışmada, elde edilen verilerden şu sonuçları çıkarmak mümkündür:

(1) Öğrenciler Japoncanın yanı sıra, Japon kültürünü tanımaya ve öğrenmeye de büyük bir istek duymaktadır. Öğrencilerin Japon kültürüne yönelik bilgilerinin artması, öğrencileri motive edecek ve dilbilgisel becerilerin gelişimini de olumlu yönde destekleyecektir. Diğer yandan, Japon kültürünün öğrenimi, sadece branş bilgisi olarak kalmayacak, bu bilgiler aynı zamanda öğrencilerin hayata ve olaylara daha esnek, bilinçli, yapıcı ve duyarlı bir perspektiften bakabilmelerini sağlayacaktır.

(2) Kullanılmakta olan ders materyallerinin kültürel boyutları daha çok ön plana çıkarılmalı, öğrencinin bir yandan Japonca öğrenirken, diğer yandan da konu içerisinde geçen kültürel unsurlardan yola çıkarak Japon kültürüne ilişkin bilgilerini geliştirmesine olanak sağlanmalıdır. Hattori (1992) ders kitaplarının ustaca kullanılması durumunda hedef kültüre ilişkin önemli bilgilerin verilebileceğini belirtmektedir. Bu bağlamda, dünyada ve ülkemizde yaygın olarak kullanılmakta olan *Minna No Nihongo* serisinin (kültürel unsurlar açısından istenilen düzeyde olmasa da) daha etkin ve verimli bir şekilde kullanımına gayret edilmelidir.

(3) Japon kültürüne ilişkin bilgiler sadece teorik bilgilerle sınırlı kalmamalıdır. Hedef kültüre ilişkin bilgiler, çeşitli kaynaklar ve yöntemler kullanılarak farklı açılardan ele alınmalıdır. Özellikle, kültürel olguları ilgi çekici ve anlaşılması kolay bir biçimde sunan görsel kaynaklardan olanaklar çerçevesinde faydalanmalı ve bu şekilde kültürün yaşam içerisindeki rolü ve işlevi daha etkili ve anlaşılır bir şekilde öğrencilere aktarılmalıdır. Derslerin yanı sıra araştırma, ödev, tartışma, karşılaştırmalı çalışma vb. kişisel çabaya dayalı hedef kültür öğrenimi desteklenmeli ve öğrencinin hedef kültüre yönelik ilgisi canlı tutulmaya çalışılmalıdır.

(4) Japon toplum yapısı, toplumsal yaşam ve toplumsal kurallar, insan ilişkileri, ast-üst ilişkisi, iç-dış ilişkisi, akrabalık ilişkisi, saygı ve nezaket kuralları, değer yargıları, iş yaşamı, dinsel inanışlar vb. gibi öğrencilerin anlamakta zorlandıkları ve ilgi duydukları konuların belli bir izlenim dahilinde ele alınması faydalı olacaktır. Kültür öğretiminde kolayca uygulanabilir yöntem ve uygulamaların bulunmayışı kültür öğretimindeki temel sorunlardan biri olmakla birlikte, çeşitli unsurlar (öğrenci profili, eğitim kurumunun niteliği vb.) göz önünde tutularak değişik izlenimler oluşturmak mümkündür.

(5) Hedef kültüre ilişkin bazı sözcük veya kavramların tarihsel, dini, toplumsal vb. gibi çeşitli sebeplerden dolayı öğrencileri rahatsız edebileceği unutulmamalı, bu konuya gereken hassasiyet gösterilmelidir.

KAYNAKÇA

- BENNETT, M. J. Towards ethnorelativism: A developmental model of intercultural sensitivity. In R. M. Paige (Ed.), *Education for the intercultural experience*. (pp. 21–71). Yarmouth, ME: Intercultural Press. 1993.
- BYRAM, M. *Cultural Studies in Foreign Language Education*. (pp. 16). Clevedon: Multilingual Matters. 1993.
- CANALE, M. and SWAIN, M. *Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing*. Applied Linguistics 1: 1-47. 1980.
- FARB, P. *What Happens When People Talk*. (pp. 319) New York: Alfred A. Knopf. 1973.
- GÖKMEN, M. E. *Yabancı Dil Öğretiminde Kültürlerarası İletişimsel Edinç*. (2005).
<http://www.tomer.ankara.edu.tr/dildergileri/128/69-77.pdf> 15.04. 2009
- HATTORI, T. *Kokusai rikai kyoozai no shiten*. Eigo kyooiku. No.6 Tokyo: Taishuukan. (pp 9-17). 1992.
- HYMES, D. “On Communicative Competence”. In C.J. Brumfit and K.Johnson (eds.) *The Communicative Approach to Language Teaching*. (pp.15) London: Oxford University Pres. 1966.
- KRAMSCH, C. *Culture in language learning: A view from the United States*. In K. de Bot, R. B. Ginsberg, & C. Kramsch (Eds.), *Foreign language research in cross-cultural perspective*. (pp.226). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. 1991.
- MEY, L.J. *Pragmatics: An Introduction*. (pp.82). Oxford: Blackwell. 1993.
- TEKİN, Halil. *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. (ss.93-104) Ankara: Mars Matbaası. 1979.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.